

UNIVERZITA
KARLOVA

V Praze dne 22. ledna 2020

Materiál pro zasedání kolegia rektora

konané dne 27. ledna 2020

Název: Implementace odpovědného veřejného zadávání do nákupů na UK

Předkládá: Ing. Roman Karaš, pověřený agendou kvestora

Zpracovali: Mgr. Zdeněk Cvejn, vedoucí odboru veřejných zakázek
Mgr. Tereza Matyska Mičánková, odbor veřejných zakázek

Návrh usnesení: Kolegium rektora bere předložený materiál na vědomí a souhlasí s realizací navržených kroků.

Implementace odpovědného veřejného zadávání do nákupů na UK

Předkladatel a zpracovatelé předkládají návrh projektu **Implementace odpovědného veřejného zadávání do nákupů na UK**, jehož prostřednictvím by se UK přihlásila k odpovědnosti za své nákupy a zmírnila jejich dopady na společnost a životní prostředí.

V případě souhlasu vedení by UK deklarovala, že bere na vědomí, že na zadávání veřejných zakázek lze pohlížet nejen jako na administrativní proces, jehož prostřednictvím se uspokojují potřeby zadavatele, ale i jako na nástroj, který univerzitě jako zadavateli umožňuje legálně prosazovat své etické hodnoty, vyjadřující postoj k celospolečensky významným tématům jako jsou sociální a environmentální aspekty.

Cílem projektu implementace je *stav, kdy zadavatel respektuje hodnoty vyjádřené v principech odpovědného veřejného zadávání a standardně ve veřejných zakázkách volí z příležitostí odpovědného zadávání, které si strategicky určil na základě svých potřeb a priorit, v souladu se svými politikami. To znamená, že principy odpovědného zadávání jsou obvykle zohledňovány hned na začátku procesu nákupu zboží či služeb, tj. i u odborných pracovníků z fakult a součástí. Proto pokládáme za vhodné, aby principy odpovědného zadávání byly přítomny ve strategických plánech.*

UK by vyjádřila povědomí o tom:

- že zboží a služby, které pro sebe pořizuje, mají vždy určitý dopad na životní prostředí – jejich výroba, transport, užívání a likvidace jsou spojeny s produkcí látek uvolňovaných do prostředí, se spotřebou surovin, energií, vody atp.,
- že zohledněním environmentálních aspektů je možné usměrnit tyto dopady tak, aby se UK snažila pořídit výrobky, služby a práce s nižšími dopady na životní prostředí během jejich životního cyklu v porovnání s výrobky, službami a pracemi se stejnou hlavní funkcí, které by byly pořízeny jinak,
- že environmentální požadavky, které bude UK při nákupech uplatňovat, směřují k dosažení rovnováhy mezi environmentální šetrností, cenovou výhodností a dostupností na trhu

a zároveň vyjádřila vůli:

- při zadávání veřejných zakázek implementovat i adekvátně zohledňovat sociální aspekty tak, aby při realizaci plnění za veřejné prostředky docházelo např. k podpoře zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce nebo k zajištění důstojných pracovních podmínek v celém dodavatelském řetězci,
- podporou širších společenských aspektů v rámci nákupů zboží, služeb a stavebních prací vynakládat finanční prostředky efektivně a maximalizovat tak hodnotu, kterou za ně získává,

příčemž:

- o svém environmentálně šetrném a sociálně odpovědném chování bude informovat veřejnost a svým příkladem motivovat další veřejné zadavatele,

- zapojí za tímto účelem do procesu implementace své zaměstnance, zabezpečí jejich odpovídající informovanost a školení v problematice odpovědného chování a bude je motivovat k aktivnímu přístupu k dalšímu rozvíjení a posilování odpovědného přístupu k vydávání veřejných finančních prostředků.

Implementace odpovědného zadávání na UK **neznamená**, že všechny zakázky budou muset povinně obsahovat některý z aspektů udržitelnosti. Povede pouze ke zvažování dopadů jednotlivých nákupů UK na společnost a životní prostředí a k využívání potenciálu kupní síly UK k dosahování společensky žádoucích cílů.

Aplikace principů odpovědného zadávání by přitom měla být pečlivě uvážena a přiměřená tak, aby nezatížila ani administrativu UK, ani potenciální dodavatele.

Důvody pro používání odpovědného zadávání veřejných zakázek při nákupech UK:

- UK by tak přijala odpovědnost za dopady svých nákupů na životní prostředí a na společnost, jak už uvedeno výše
- v dlouhodobější perspektivě může odpovědné zadávání zajistit UK finanční úspory, zejména vezmou-li se v úvahu náklady nákupů během celého životního cyklu, nikoli jen kupní cena. Odpovědné zadávání neznámá nutně vyšší cenu, u některých komodit se cena téměř nezvyšuje, u některých komodit může UK získat sice dražší, ale o to kvalitnější plnění. Odpovědné zadávání **je v souladu s péčí řádného hospodáře a principy 3E** a postup v souladu s principy odpovědného zadávání je zahrnut například i do Technického standardu úklidových služeb Ministerstva financí České republiky
- **UK může prostřednictvím odpovědného zadávání podporovat praxi pro studenty u svých dodavatelů, čímž bude naplňovat svoje hlavní poslání (studenti získají nejen teoretické, ale i praktické znalosti)**
- **UK může využívat příležitosti, které její vlastní kupní síla představuje, pro výzkum a vývoj (například v oblasti monitoringu a měření dopadů veřejných nákupů na životní prostředí či společnost)**
- zavedení odpovědného zadávání by, dle našeho názoru, určitě vedlo ke zlepšení vnímání a prestiže UK u veřejnosti a potenciálních studentů
- UK by se zařadila mezi další (zejména britské) univerzity, pro které jsou strategie udržitelnosti i dílčí strategie udržitelného nakupování standardem (například University of Oxford, University of Nottingham a mnohé další)

V prostředí UK můžeme odpovědné zadávání použít konkrétně pro podporu:

- ✓ umožnění praxe pro studenty
- ✓ zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce
- ✓ důstojné pracovní podmínky - zamezení porušování pracovněprávních předpisů, modernímu otroctví apod., použitelné zejména u dodavatelů služeb, např. úklidové práce, práce ostrahy
- ✓ přínos pro místní ekonomiku, komunitu
- ✓ zohlednění vztahů v dodavatelském řetězci, v našem prostředí zejména poddodavatelských vztahů (tj. v rámci zadávacího řízení může UK použít nástroje, které po dobu plnění zakázky vedou k zajištění férových vztahů hlavního dodavatele a poddodavatelů, zejména včasné placení prací, dodávek či služeb)

- ✓ fair trade, fair wear – etické nakupování, etický výrobní proces, např. u nakupovaných propagačních předmětů, u zajišťovaných konferencí, seminářů a podobných akcí
- ✓ environmentálních hledisek, např. nákupem ekologických čisticích prostředků pro úklidové služby apod.

Implementace odpovědného zadávání na UK by měla mít tyto fáze:

1) Implementace základní deklarace přihlášení se k principům odpovědného zadávání do dlouhodobého strategického záměru:

„Univerzita Karlova hodlá při zadávání veřejných zakázek pro zabezpečování svých potřeb prosazovat své etické hodnoty, vyjadřující její postoj k celospolečensky významným tématům jako jsou sociální a environmentální aspekty.“

Zveřejnění deklarace na webových stránkách UK.

Termín: V nejkratší možné době

2) Podpis Memoranda o spolupráci při implementaci odpovědného veřejného zadávání s Ministerstvem práce a sociálních věcí, které celou oblast implementace odpovědného zadávání v ČR zastřešuje pomocí projektu „Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání“, koordinuje a nabízí zadavatelům praktickou pomoc.

Smyslem a účelem memoranda je ukotvení tématu společensky odpovědného nakupování jako tématu, jehož rozvoji se hodlá UK věnovat.

Podpis Memoranda není nezbytný, nicméně jeho prostřednictvím by se UK oficiálně přihlásila k principům odpovědného zadávání a v širším smyslu ke společenské odpovědnosti veřejného zadavatele. Vyjádřila by odhodlání ke spolupráci na rozvoji odpovědného zadávání.

Přílohou tohoto materiálu je návrh znění Memoranda od Ministerstva práce a sociálních věcí. Jde o první verzi textu, kterou je možné jakkoliv upravit v souladu se záměry a potřebami UK.

Termín: do konce května 2020.

3) Přijetí rozsáhlejších dokumentů popisujících konkrétní kroky, priority a cíle odpovědného zadávání na UK:

3.1. úprava Opatření rektora č. 27/2016, v platném znění - na vhodném místě by bylo doplněno o deklaraci vyjadřující postoj UK k odpovědnému zadávání, v zásadě obsahující následující ustanovení:

- *Univerzita Karlova přijala rozhodnutí prosazovat při zadávání veřejných zakázek pro zabezpečování svých potřeb své etické hodnoty, vyjadřující její postoj k celospolečensky významným tématům jako jsou sociální a environmentální aspekty.*
- *Za tímto účelem bude Univerzita Karlova zohledňovat principy odpovědného veřejného zadávání do zadávání veřejných zakázek v rámci univerzity.*

a současně **určení zodpovědného útvaru v rámci UK.** Navrhujeme, aby byl útvarem zodpovědným za odpovědné zadávání Odbor veřejných zakázek rektorátu:

- Útvarem zodpovědným za proces implementace, provádění a kontroly postupů zodpovědného zadávání veřejných zakázek je Odbor veřejných zakázek rektorátu.
- Odbor veřejných zakázek rektorátu zpracuje metodiku postupů a zabezpečí odpovídající informovanost a školení v problematice odpovědného veřejného zadávání.

Termín: do konce května 2020.

- 3.2. vytvoření metodiky odpovědného zadávání pro zaměstnance Odborem veřejných zakázek rektorátu
- 3.3. vytvoření rozsáhlejší „Strategie odpovědného veřejného zadávání na UK“, která by:
 - definovala cíle a priority UK v oblasti veřejného zadávání, a to včetně konkrétních opatření,
 - zároveň by tyto cíle a priority sdílela navenek, otevřeně je komunikovala vůči veřejnosti či dodavatelům a budovala tak prostředí otevřenosti a důvěry.
 - strategie by byla koncipována na tříleté období, tj. do roku 2024, kdy by měla být znovu aktualizována v souladu s novými trendy. V roce 2024 by bylo vyhodnoceno plnění a fungování této strategie.

Gestorem by byl opět Odbor veřejných zakázek rektorátu ve spolupráci s fakultami a součástmi, mimo jiné s Centrem pro otázky životního prostředí.

Termín: do konce září 2020.

4) Komunikace dovnitř – školení (s podporou MPSV), nabídka analýzy připravovaných zadávacích řízení z hlediska odpovědného zadávání.

Ideálně by mělo dojít k implementaci principů odpovědného zadávání na celé UK současně, tj. na rektorátě i na fakultách a součástech najednou. Vzhledem k tomu, že rektorát se ve své práci už nějakou dobu snaží principy odpovědného zadávání zohledňovat, může sloužit fakultám a součástí i svými případy dobré praxe.

Termín: průběžně

5) Dlouhodobě - monitoring, evaluace a zlepšování – v gesci Odboru veřejných zakázek rektorátu.

MEMORANDUM O SPOLUPRÁCI

uzavřené mezi Univerzitou Karlovou a Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR týkající se spolupráce na implementaci a rozvoji tématu sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek

1. Prohlášení Ministerstva práce a sociálních věcí ČR

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (dále též „MPSV“):

- působí již od roku 2016 jako propagátor využívání a rozvoje Sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek v České republice. Sociálně odpovědné veřejné zadávání (dále též „SOVZ“) či udržitelné zadávání resp. strategické zadávání je vnímáno jako přístup k zadávání veřejných zakázek, kdy vedle důrazu na hospodárné využívání veřejných prostředků a výběr ekonomicky nejvýhodnějších řešení je sledován i dopad nákupů na oblast zaměstnanosti, sociálních věcí, životní prostředí a dodavatelských vztahů,
- v souladu s vlastní *Strategií odpovědného veřejného zadávání* podporuje rozvoj užívání zejména sociálních principů SOVZ v každodenní praxi zadávání veřejných zakázek v České republice, zejm. s ohledem na potřeby v oblasti zaměstnanosti, rozvoje nových pracovních míst a pozic, sociálního začleňování, případně udržitelnosti obecně (tj. včetně dopadu na životní prostředí či etické nakupování v globální perspektivě),
- vnímá možnost spolupráce s nejstarší univerzitou ve Střední Evropě na tématu SOVZ jako důležitý stupeň rozvoje tématu v ČR a obzvláště mezi akademickými institucemi,
- podporuje směřování třetí role univerzit směrem k vyšší míře udržitelnosti,
- oceňuje aktivity Univerzity Karlovy v tomto směru a je připraveno sdílet s ní své dosavadní zkušenosti a vědomosti a poskytovat jí součinnost při implementaci a rozvoji SOVZ v její nákupní praxi,
- vítá možnost spolupráce s Univerzitou Karlovou, jakož i jednotlivými jejími organizačními složkami, jako například Kolejemi a menzami, Právnickou fakultou, Centrem pro otázky životního prostředí, jakož i dalšími, na rozvoji tématu udržitelné spotřeby veřejných institucí.

2. Zakotvení SOVZ

Univerzita Karlova bere na vědomí:

Cíle udržitelného rozvoje OSN (jmenovitě cíle 12.7),

Usnesení Vlády České republiky č. 531 ze dne 24. července 2017 o Pravidlech uplatňování odpovědného přístupu k zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy,

Agendy Evropské Unie vyjádřené například v:

iniciativě Evropské komise Zvyšování dopadů veřejných investic efektivním a profesionálním zadáváním veřejných zakázek,

Zelené dohody pro Evropu,

a

usnesení Evropského parlamentu ze dne 4. října 2018 o balíčku v oblasti strategie pro zadávání veřejných zakázek,

Kjótskou deklaraci Mezinárodní Univerzitní Asociace z roku 1993 o *udržitelném rozvoji*.

Univerzita Karlova se hlásí ke konceptu sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek, a to zejména s ohledem na vlastní obecné priority a cíle vyjádřené ve svém dlouhodobém strategickém záměru.

3. Prohlášení Univerzity Karlovy

Univerzita Karlova:

- akcentuje vedle výzkumu a vzdělávání rovněž svou třetí roli, vlastní praktickou ekonomickou činnost a i v tomto ohledu si je vědoma svého dílu společenské odpovědnosti, za dopady svých ekonomických činností na společnost a životní prostředí,
- považuje veřejnou kupní sílu za významného hybatele inovací a rozvoje nových pracovních míst a pozic, jakož i impuls pro vývoj ekonomiky k vyšší míře udržitelnosti a inkluze, k omezování emisí skleníkových plynů či k adaptaci na změny klimatu,
- uznává rovné příležitosti studentů i zaměstnanců ve všech oblastech své činnosti a klade důraz na etické chování členů akademické obce i svých zaměstnanců; ráda by se i v rámci vnějších vztahů aktivně zasazovala o posílení principů rovných a férových příležitostí, etického a společensky odpovědného chování a přispěla tak k vyšší míře kultivovanosti ve společnosti,
- hodlá nastavit systém nákupů, který bude zohledňovat principy SOVZ a ve své praktické nákupní činnosti efektivně a hospodárně vynakládat veřejné prostředky v souladu s principy 3 E (hospodárnost, efektivnost, účelnost) při dosahování „value for money“ a při celkově udržitelném uspokojování vlastních potřeb,
- považuje za vhodné spolupracovat při rozvoji sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek s jinými zadavateli, sdílet zkušenosti a podporovat rozvoj společenské odpovědnosti univerzit rovněž na mezinárodní úrovni,
- hodlá jít příkladem v oblasti společenské odpovědnosti korporací, přispívat tím k posilování svého dobrého jména a toto zpětně využívat pro rozšiřování konceptu sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek v ČR i v mezinárodním akademickém prostředí,
- vítá a hodlá využívat možnost spolupráce s MPSV za účelem rozvoje sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek, ke zlepšování systému nákupů a ke strategickému využívání vlastní kupní síly.

4. Hlavní cíle a témata spolupráce

Cílem spolupráce je rozvíjet sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek na Univerzitě Karlově, zejména, nikoli však pouze, podporovat strategické ukotvení SOVZ, poskytovat metodickou podporu, vytvářet podmínky a příležitosti pro sdílení praxe s dalšími odborníky v oblasti veřejných zakázek a udržitelnosti, podporovat vzdělávání osob odpovědných za veřejné nakupování v oblasti SOVZ a poskytovat individuální konzultace podle potřeb Univerzity Karlovy.

V rámci spolupráce na projektu se hodlá Univerzita Karlova věnovat zejména otázkám:

- Podpory důstojných pracovních podmínek (důstojné pracovní podmínky včetně odměňování; bezpečnost a ochrana zdraví při práci);
- Ekologicky šetrných řešení (materiálů, výrobků a postupů) včetně podpory rozvoje cirkulární ekonomiky;
- Podpory malých a středních podniků a regionálních dodavatelů;

- Podpory příležitostí pro praktické vzdělávání studentů a absolventů;
- Dodavatelských řetězců;
- Etického nakupování.

5. Forma a obsah spolupráce

Forma a obsah spolupráce jsou blíže upraveny v příloze k tomuto memorandu.

6. Náklady na realizaci projektu a spolupráce

Aktivity dle tohoto memoranda jsou realizovány bezúplatně.

7. Závěrečná ustanovení

Obě strany se podpisem memoranda zavazují ke spolupráci popsané v příloze Forma a obsah spolupráce. */ALT: Obě strany podpisem memoranda vyjadřují společnou vůli a odhodlání ke spolupráci popsané v příloze Forma a obsah spolupráce.*

V Praze dne ...	V Praze dne ...
Univerzita Karlova	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Příloha – Forma a obsah spolupráce

K dispozici ze strany MPSV bude tým interních i externích odborníků v oblasti zadávání veřejných zakázek, práva, zaměstnanosti, sociálního začleňování, udržitelnosti a dalších souvisejících oblastech.

Partnerská spolupráce konkrétně zahrnuje:

- 1) Spolupráci MPSV a Univerzity Karlovy v rámci definování koncepčních i konkrétních zakázkových dokumentů, a to v souladu s prioritami a cíli definovanými v memorandu;
- 2) Součinnost při přípravě zadávacích řízení a dokumentů;
- 3) Bezúplatnou přípravu a realizaci vzdělávacích aktivit pro zaměstnance Univerzity Karlovy a další osoby odpovědné za veřejné nákupy v oblasti SOVZ;
- 4) Spolupráci na přípravě akcí (konference, semináře, workshopy) k tématu sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek z hlediska obsahového zajištění, aktivní účasti na akcích (vystoupení), případně rovněž propagace;
- 5) Iniciativy v oblasti mezinárodní spolupráce, v rámci níž budou identifikováni možní zahraniční partneři, jejichž priority v odpovědném zadávání jsou pro Univerzitu Karlovu inspirativní;
- 6) Publicitu, v jejímž rámci budou logo či informace o Univerzitě Karlově uvedeny na webu či jiných relevantních místech či dokumentech (vždy pod podmínkou souhlasu ze strany Univerzity Karlovy).

Kontaktní osoby a zástupci organizací v projektu:

Za Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR:	Za Univerzitu Karlovu:
1. ...	1. ...
2. ...	2. ...
3. ...	3. ...